

UCHWAŁA NR 557/LIII/2018
RADY MIEJSKIEJ W SEROCKU
z dnia 13 listopada 2018r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2018-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508) – uchwala się, co następuje:

§ 1

Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2018-2023, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Serock.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego .

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Serocku
Artur Borkowski

**Uzasadnienie do uchwały w sprawie przejęcia Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2018-2023.**

Art.16 b ust.1 i 17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej wskazują, że do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Jest najważniejszym dokumentem stanowiącym o realizowanej lokalnej polityce społecznej. Uwzględnia m. in. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią określa: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii oraz wskaźniki realizacji działań.

Przewodniczący Rady Mińskiej
w Serocku
Artur Borkowski

Załącznik
do uchwały Nr 557/LIII/2018
Rady Miejskiej w Serocku
z dnia 13 listopada 2018r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY MIASTO I GMINA SEROCK
NA LATA 2018 – 2023**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I Część Diagnostyczna	8
1. Demografia	8
2. Bezrobocie	10
3. Pomoc społeczna	11
4. Zasoby instytucjonalne	15
4.1. Ośrodek Pomocy Społecznej	15
4.2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	17
4.3. Zespół Interdyscyplinarny	18
4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy	18
5. Wnioski i prognoza zmian w obszarze polityki społecznej	19
II Analiza SWOT	20
III Część programowa	22
1. Misja	22
2. Obszary	23
3. Cele strategiczne	24
4. Wskaźniki realizacji Strategii	27
IV Monitorowanie i ewaluacja	33
1. Monitoring	33
2. Ewaluacja	33
Spis tabel i wykresów	35

WSTĘP

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi obok rozwoju infrastruktury jedno z najważniejszych zadań własnych gminy. Strategia jest dokumentem wyznaczającym podstawowe kierunki działań instytucji samorządowych oraz planem rozwoju całej wspólnoty lokalnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu podejmowanie działań wobec osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz tworzenie optymalnych warunków funkcjonowania społeczności lokalnej.

Głównym zadaniem Strategii jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców gminy dzięki efektywnej pracy wszystkich partnerów w obszarze polityki społecznej.

Zgodnie z art. 16 b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Dokument składa się z 4 części:

- 1) diagnoza sytuacji społecznej w mieście i gminie - rozdział I,
- 2) analiza swot – część II,
- 3) misja, obszary i cele oraz wskaźniki realizacji - część III,
- 4) monitoring i ewaluacja – część IV, oraz spis tabel i wykresów.

O prezentowanym kształcie Strategii zdecydowała różnorodność problemów społecznych występujących w gminie, a także konieczność wzięcia pod uwagę aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowaniu dzieci ,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2023 jest dokumentem, stanowiącym podstawę do realizacji kierunków interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców. Dotyczy to w szczególności tych mieszkańców, którzy są zagrożeni lub dotknięci marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do ich aktywizacji i integracji ze społecznością lokalną. Jest to dokument, który uświadamia społeczności lokalnej skalę zjawisk i problemów społecznych oraz wychodzi naprzeciw jej potrzebom, natomiast dla samorządu stanowi kompleksowy i uporządkowany zbiór celów, działań i metod, ukierunkowanych na wprowadzenie skutecznych rozwiązań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. Projektowane działania służą zapobieganiu zjawiskom skutkującym wykluczeniem społecznym oraz likwidacji ich przyczyn, a w przypadku wystąpienia problemów - szybkiej ich diagnozie oraz podejmowaniu skutecznych interwencji społecznych.

Oparcie funkcjonowania polityki społecznej w gminie na długofalowym planowaniu i przejrzystych celach pomaga zarządzać sferą społeczną (skutecznie zapobiegać i rozwiązywać problemy społeczne) i ułatwia pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację programów społecznych. Pozwala również na zintegrowanie i skoordynowanie działań różnych instytucji i podmiotów, działających na polu polityki społecznej (jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli, organów administracji rządowej, gospodarki, rynku pracy i zatrudnienia, organizacji pozarządowych i innych) wokół potrzeb i oczekiwań głównych odbiorców tej polityki, nadrzędnego kierunku działań (misja polityki społecznej w gminie) oraz kluczowych problemów i pożądaných interwencji w tej sferze.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest spójna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

Dokumenty Europejskie:

Strategia Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia obejmująca trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- 1) Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;

2) Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej ;

3) Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Podstawowymi instrumentami realizującymi cele zawarte w strategii są Krajowe Programy Reform, opracowane przez państwa członkowskie oraz inicjatywy przewodnie, przygotowane przez KE, a realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, regionalnym oraz lokalnym.

Dokumenty krajowe:

- 1) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- 2) Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020
- 3) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020
- 4) Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
- 5) Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020
- 6) Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020
- 7) Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020
- 8) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020
- 9) Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 -Nowy Wymiar Integracji
- 10) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2020.

Dokumenty regionalne:

- 1) Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
- 2) Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2020
- 3) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania władz samorządowych w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych, a tym samym tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem, a pracą.

Zasady budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. Zasada samopomocy – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi, zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. Zasada przezorności – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. Zasada solidarności społecznej – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. Zasada pomocniczości – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od Państwa.
5. Zasada partycypacji – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, by poszczególni ludzie mieli możliwości pełnej realizacji swoich ról społecznych, zaś poszczególne grupy mogły zajmować równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. Zasada samorządności – stanowi realizację takich wartości, jak wolność, podmiotowość człowieka; realizowana jest poprzez taką organizację życia społecznego, by jednostki i grupy miały zagwarantowane prawo do aktywnego udziału w istniejących już instytucjach społecznych i tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. Zasada dobra wspólnego – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.

8. Zasada wielosektorowości – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do aktualnej sytuacji społecznej.

I CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

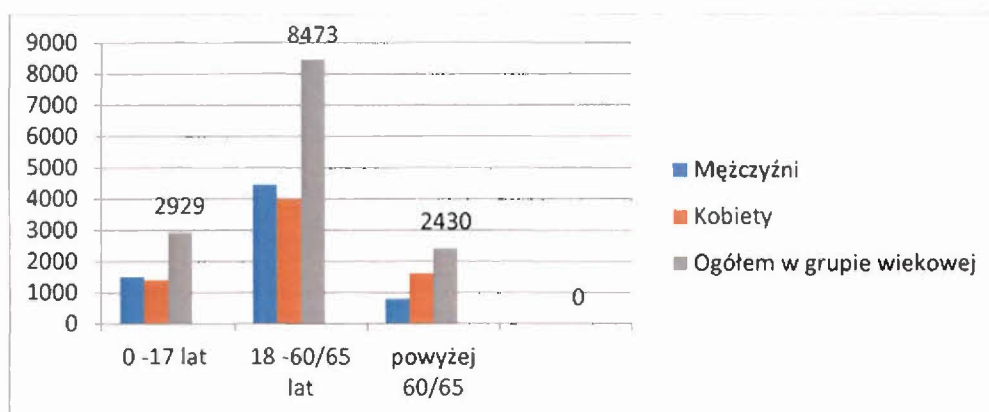
Część diagnostyczna została opracowana w oparciu o dane ze sprawozdań, oceny zasobów pomocy społecznej, oraz uzyskane od innych podmiotów.

Diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej w gminie. Natomiast określenie misji oraz wyznaczenie celów strategicznych i działań, powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi, zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Niniejszy dokument definiuje kierunki działań, które posłużą do realizacji celów strategicznych.

1. Demografia

Według danych ewidencji ludności na dzień 31.12.2017 r. miasto i gminę Serock zamieszkiwało 13 832 osób, w tym 6 789 mężczyzn i 7 043 kobiety.

Wykres 1. Ludność Miasta i Gminy Serock wg płci i wieku według stanu na 31.12. 2017 r.

Dane: ewidencja ludności

Wśród mieszkańców 2929 to dzieci i młodzież w wieku do 17 lat, 8473 osób było w wieku produkcyjnym oraz 2430 osób w wieku poprodukcyjnym. W odniesieniu do ogólnopolskiej tendencji- znacznego powiększania się grupy osób w wieku senioralnym, gmina Serock w latach 2015-2017 wykazuje podobne tendencje – nastąpił w tej grupie największy wzrost liczby ludności.

Tabela 1. Struktura mieszkańców gminy Serock w latach 2015-2017

Dane z roku:	Wiek: 0-17 lat	Wiek: 18-60/65 lat	Wiek: powyżej 60/65 lat	Razem
2015	2 868	8 700	1 959	13 527
2016	2 902	8 686	2 070	13 661
2017	2 929	8 692	2 206	13 827

Dane: ewidencja ludności miasta i gminy Serock

Sytuacja demograficzna w gminie w prezentowanym okresie ulegała niewielkim zmianom: nastąpił ogólny wzrost liczby mieszkańców gminy, największy wzrost nastąpił w roku 2017 w grupie seniorów, i w tym samym roku odnotowano spadek liczby ludności w przedziale wiekowym 18 -60/65 lat, tj. w wieku aktywności zawodowej.

Grupa seniorów, której liczba ulega wzrostowi najbardziej dynamicznie, z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego wymaga dostosowania do jej potrzeb odpowiedniej sfery usług społecznych. Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych i wymagających pomocy w codziennych czynnościach życiowych. Starsze osoby są bardziej narażone na ryzyko choroby. Proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasokresu życia.

Mimo znaczących – jak wykazują badania - zmian w trybie życia Polaków, nadal wysoki odsetek osób pali papierosy, znaczna liczba osób zmaga się z nadwagą, co ma również negatywny wpływ na poziom umieralności. Zgodnie z założeniami, przewidywane są w Polsce¹ największe zmiany w natężeniu zgonów wśród mężczyzn w wieku 40-64 lata, wśród kobiet w wieku 50-59 oraz w najmłodszych rocznikach wieku. Prognozowane przeciętne dalsze trwanie życia mężczyzn wzrośnie do 77,1 lat w 2035r., zaś kobiet do 82,9 lat. Różnica między przeciętnym dalszym trwaniem życia kobiet i mężczyzn z obecnych 8,7 lat zmniejszy się do 5,8 lat. Zatem nadal będzie utrzymywać się nadumieralność mężczyzn, jednak jej skala według szacunków będzie znacznie mniejsza.

¹ Dane GUS

Tabela 2. Ruch naturalny ludności w gminie w latach 2015-2017

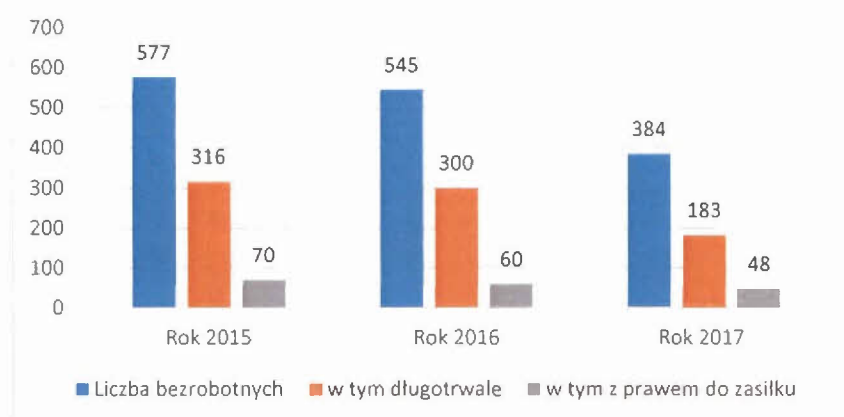
Wyszczególnienie	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Ilość zawartych małżeństw	87	106	98
Ilość zgonów	133	109	120
Ilość urodzeń	146	158	147

Dane: ewidencja ludności miasta i gminy Serock

Na podstawie danych ewidencji ludności można zaobserwować znaczący wzrost w 2016 roku liczby zawartych małżeństw. Na przestrzeni trzech lat liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów, co jest pozytywnym zjawiskiem.

2. Bezrobocie

Wykres 2. Struktura bezrobotnych w gminie Serock w latach 2015-2017

Dane: PUP Legionowo

Analiza aktualnej sytuacji dotyczącej bezrobocia wśród mieszkańców gminy Serock została przeprowadzona na podstawie danych o liczbie bezrobotnych i strukturze bezrobocia udostępnianych przez Powiatowy Urząd Pracy w Legionowie. Na przestrzeni ostatnich 3 lat widać wyraźnie, że znacznemu obniżeniu uległa liczba osób bezrobotnych.

Jedną z najbardziej niekorzystnych cech bezrobocia jest długi czas pozostawania bez pracy. Na podstawie danych statystycznych można stwierdzić, że na koniec grudnia 2017 roku dla obszaru gminy Serock długotrwale bezrobotni stanowili 48 % wszystkich zarejestrowanych osób pozostających bez pracy. Długotrwałość pozostawania bez pracy to okres 12 miesięcy bez podjęcia zatrudnienia.

Liczba osób uprawnionych do zasiłku w 2017 roku wynosiła jedynie 48, czyli 12,5 % osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

3. Pomoc społeczna

System pomocy społecznej, jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o pomocy społecznej podstawowe zadania w zakresie problemów i potrzeb społecznych na terenie gminy realizuje i Ośrodek Pomocy Społecznej w Serocku. Na dzień 01.05.2018 r. stan zatrudnienia w OPS w Serocku wynosił 19 osób:

Tabela 3. Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej

Stanowisko	Liczba osób zatrudnionych na tym stanowisku
Kierownik	1
Zastępca Kierownika	1
Główna księgowa	1
Pracownik socjalny	3
Aspirant pracy socjalnej	1
Asystent rodziny	1
Inspektor ds. obsługi administracyjnej i finansowej	1
Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1
Inspektor ds. funduszu alimentacyjnego	1
Administrator (Klub Aktywności Społecznej)	1
Starszy wychowawca – koordynator	1
Wychowawca	2
Opiekunka domowa	4

Źródło : Dane OPS Serock

Statutowym celem działania Ośrodka jest realizowanie zadań, które powinny umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. Pomoc udzielana jest bezpośrednio dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem lub inną z przyczyn powodujących trudną sytuację. Środki przeznaczone na pomoc społeczną to środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki własne pochodzące z budżetu gminy. Przy wykonywaniu statutowych

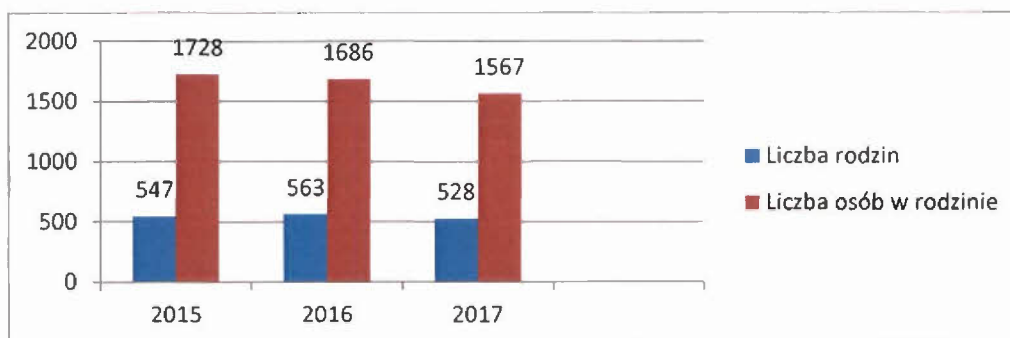
zadań Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi instytucjami. W zależności od złożoności sytuacji rodziny, dzieci, osób starszych zakres współpracy międzyinstytucjonalnej się różni i jest podejmowany w celu zwiększenia efektywności pomocy i wsparcia oraz w celu usamodzielnienia.

Jednym z wykonywanych zadań przez pracowników socjalnych jest praca socjalna. Jest to podstawowa działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Ważną rolę w aktywizacji świadczeniobiorców stanowi udzielanie pomocy i kształtowanie odpowiednich postaw społecznych.

Rodziny korzystające z pomocy społecznej są najczęściej wieloproblemowe (jednocześnie w rodzinie występuje kilka problemów, np. ubóstwo, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, niepełnosprawność, choroba) w związku z tym jest większe zapotrzebowanie na wzmożoną pracę socjalną oraz wspieranie rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Serocku w ramach swojej działalności dokonuje diagnozy w zakresie zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej dla mieszkańców miasta i gminy. Planując działania na kolejny rok Ośrodek uwzględnia w planach finansowych potrzeby w zakresie niezbędnych środków na swoje funkcjonowanie i zabezpieczenie możliwości świadczenia pomocy osobom i rodzinom najbardziej tego potrzebującym.

Wykres 3. Rzeczywista liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

Źródło : Dane OPS Serock

Tabela 4. Powody przyznawania pomocy

Przyczyny udzielania pomocy	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	2	3	4	5	6	7
Ubóstwo	237	656	248	675	230	594
Potrzeba ochrony macierzyństwa	142	742	137	716	132	692
w tym:	128	668	134	701	131	686
Wielodzietność						
Bezrobocie	159	457	152	428	129	360
Niepełnosprawność	93	167	92	161	84	131
Długotrwała lub ciężka choroba	103	187	134	239	149	265
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	46	150	48	147	141	130
Bezdomność	8	9	6	7	4	4
Alkoholizm	92	238	108	355	94	279
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	6	5	7	7	12
Zdarzenie losowe	1	4	3	11	14	8

Źródło : Dane OPS Serock

W 2012 roku odpowiednimi uchwałami Rady Miejskiej w Serocku zostały wprowadzone w życie dwa programy osłonowe:

- **Serocka Karta Dużej Rodziny 3+**
- **Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszania wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców miasta i gminy Serock.**

Tabela 5. Gminne programy osłonowe w latach 2015-2017

Program	2015		2016		2017	
	Liczba odbiorców	Koszt	Liczba odbiorców	Koszt	Liczba odbiorców	Koszt
Serocka Karta Dużej Rodziny 3+	172	206 631,85	172	208 297,52	191	215 479,12
w zakresie zmniejszania wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców miasta i gminy Serock	109	71 064,75	127	99 325,91	127	115 343,41

Uchwałą Nr 441/XLI/2018 Rady Miejskiej w Serocku z dnia 26.02.2018 r. został wprowadzony kolejny program osłonowy skierowany do mieszkańców – **Serocki bon żłobkowy**, który wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r. Program ten jest formą pomocy mającą na celu zmniejszenie obciążenia finansowego związanego z zapewnieniem dziecku w wieku do lat 3 opieki w niepublicznej placówce. Gwarantuje on wsparcie finansowe w wysokości 300 zł miesięcznie dla rodziców, których dzieci objęte są opieką niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych. Według stanu na dzień 31 października 2018 r. z tej formy pomocy skorzystały 24 rodziny na kwotę 13 380 zł.

Obowiązujący system pomocy społecznej oraz ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyły na gminę obowiązek zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodzin i dzieci oraz zadania specjalistyczne takie jak poradnictwo rodzinne, zapewnienie opieki i wychowania dzieci poza rodziną oraz finansowanie pieczy zastępczej. Dzieci w pieczy zastępczej umieszczane są na podstawie postanowienia sądu rodzinnego.

Tabela 6. Dzieci w pieczy zastępczej w latach 2015 - 2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba dzieci w pieczy zastępczej – ogółem w tym:	12	12	15
Liczba dzieci w placówkach opiekuńczych	3	3	3
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	9	9	12

Źródło : Dane OPS Serock

Wychodząc naprzeciw problemom i trudnościom wychowawczym występujących w rodzinach został zatrudniony asystent rodziny, który współpracuje z 15 rodzinami mającymi trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wskazuje

możliwości zmian i poprawy w relacjach między członkami rodziny oraz monitoruje funkcjonowanie tych rodzin.

Tabela 7. Inne rodzaje świadczeń w latach 2015 - 2017

Świadczenie	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin	Koszt	Liczba rodzin	Koszt	Liczba rodzin	Koszt
Świadczenie wychowawcze 500+	x	x	1 180	8 137 382	1 240	10 962 411
Zasiłek rodzinny	390	1 390 782	443	1 672 020	442	1 695 600
Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	36	36 000	83	83 000	52	52 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	99	99 000	119	119 000	115	115 000
Świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego	73	627 350	74	676 042	71	601 879
Dodatek mieszkaniowy	33	41 900	35	49 988	41	50 517

4. Zasoby instytucjonalne

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy, działające w obszarze polityki społecznej i rozwiązujące dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe. Opis zasobów instytucjonalnych stanowi prezentację rzeczywistego stanu infrastruktury oraz kapitału społecznego.

4.1. Ośrodek Pomocy Społecznej

Na podstawie art.110 ust.1 ustawy o pomocy społecznej *zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej.*

Ośrodek Pomocy społecznej w Serocku został utworzony na podstawie uchwały Nr 68/X/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Serock z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Serocku.

Zadania realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

- 1) pomoc społeczna;
- 2) świadczenia rodzinne;
- 3) fundusz alimentacyjny;

- 4) świadczenia na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- 5) profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych;
- 6) pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Miasto i Gmina Serock;
- 7) obsługa administracyjna Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 8) wspieranie rodziny;
- 9) wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2015 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- 10) organizacja prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych;
- 11) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 12) wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego *życiu*, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 13) tworzenie i rozwój kierunków działań skierowanych do seniorów;
- 14) obsługa dotacji dla podmiotów prowadzących żłobki oraz nadzór nad żłobkami, klubami dziecięcymi i dziennymi opiekunami;
- 15) Klub Aktywności Społecznej – w październiku 2016 roku w strukturę organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej został włączony Klub Aktywności Społecznej mieszczący się przy ulicy Kościuszki 8a w Serocku. Jest to miejsce, które służy do prowadzenia różnorodnej działalności społecznej wielu grup mieszkańców – osób starszych, dzieci i młodzieży, organizacji pozarządowych, grup samopomocowych. Obiekt ten jest wyposażony w projektor, ekran, system nagłaśniający, komputery wraz z dostępem do internetu.

4.2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w skład której wchodzi 4 osoby – według stanu na dzień 3.04.2018 r., w którym zostało wydane Zarządzenie Nr 47/B/2018 Burmistrza Miasta i Gminy Serock w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do głównych zadań GKRPA należy realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Programy te finansowane są z budżetu gminy ze środków pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Działania te obejmowały:

- Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień, którego zadaniem było m.in. rozpoznawanie problemów zgłaszanych przez klientów, prowadzenie interwencji kryzysowej, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach do tego przeznaczonych, informowanie o możliwościach leczenia i kierowanie do specjalistycznych placówek leczenia. Udzielano wsparcia osobom uzależnionym po leczeniu odwykowym, prowadzono konsultacje w zakresie wsparcia i pomocy osobom z rodzin z problemem alkoholowym i z występującym zjawiskiem przemocy. Motywowano osoby pijące ryzykownie do zmiany szkodliwych modelu picia.
- Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, która świadczona była przez psychologa.
- Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego.
- Programy profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze, których celem było przekazanie uczniom informacji na temat zagrożeń jakie niesie spożywanie alkoholu, pokazanie sposobów zapobiegania uzależnieniom, promowanie wartości życia bez alkoholu oraz wiedzy na temat szkodliwości stosowania jakichkolwiek środków odurzających.
- Wakacyjne zajęcia sportowo-rekreacyjne, animacyjne i plastyczne.
- Działalność Gminnego Zespołu Świetlic Środowiskowych w ramach profilaktyki selektywnej. W skład Zespołu wchodzi: Świetlica Środowiskowa w Jadwisinie, Świetlica Środowiskowa w Wierzbicy i Świetlica Środowiskowa w Woli Kiełpińskiej.

4.3 Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny został powołany w 2011 r. Zespół tworzą osoby oddelegowane ze środowisk i instytucji w celu podejmowania skoordynowanych działań na rzecz rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie. Działania Zespołu zmierzają do wypracowania i udzielania skutecznych form pomocy osobom doświadczającym przemocy, które są objęte procedurą Niebieskiej Karty. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą. Zespół opracowuje i realizuje indywidualne plany pomocy oraz ma za zadanie inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach.

Tabela 8. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba NK, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego	11	15	14
Liczba posiedzeń ZI	4	6	8
Liczba grup roboczych	14	15	11

Dane : OPS Sierock

4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy

Placówka wsparcia dziennego przeznaczona dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnością intelektualną, oferująca pomoc w formie dziennego pobytu.

Formy pomocy realizowane przez placówkę:

- rozwój umiejętności społecznych interpersonalnych (kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, instytucjach kultury),
- poprawa sprawności funkcjonowania w życiu codziennym (trening higieniczny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych),
- przyuczanie do wykonywania prostych prac z zakresu gospodarstwa domowego,

- poradnictwo psychologiczne oraz wsparcie dla opiekunów,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego
- terapia ruchowa (zajęcia sportowe, turystyka, rekreacja).

5. Wnioski i prognoza zmian w obszarze polityki społecznej

- 1) Pomoc społeczna w okresie ostatnich trzech lat, tj. 2015-2017 adresowana była przede wszystkim do osób i rodzin z powodu bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz ubóstwa. Liczba ta przez ostatnie dwa lata 2016-2017 stopniowo się zmniejsza. Największy wpływ na obniżenie się liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej miało wprowadzenie od dnia 1 kwietnia 2016 roku programu Rodzina 500+, a także zmieniająca się pozytywnie sytuacja na rynku pracy. Wprowadzenie i realizacja programu Rodzina 500+ znacząco polepszyła sytuację materialną rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, co chociażby jest widoczne na przykładzie mniejszej liczby korzystających z dożywiania.
- 2) Rośnie liczba osób korzystających z programu lekowego co pokazuje, że program spełnia oczekiwania mieszkańców i powinien być kontynuowany w latach następnych.
- 3) Rodziny korzystające z pomocy społecznej są najczęściej wieloproblemowe. W związku z tym, jest większe zapotrzebowanie na wzmożoną pracę socjalną, wsparcie rodziny oraz dodatkowe specjalistyczne doradztwo - psychologów, asystentów rodziny.
- 4) W najbliższych latach będą narastały problemy z osobami w podeszłym wieku, długotrwale chorymi i niepełnosprawnymi, polegające na zapewnieniu im usług podtrzymujących samodzielne funkcjonowanie społeczne, a także częściową lub całodobową opiekę. Szacuje się, że liczba osób potrzebujących wsparcia będzie wzrastać. Rozwój usług opiekuńczych świadczonych przez OPS wpisuje się w potrzeby wynikające z rosnącej liczby mieszkańców w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. Stąd konieczność świadczenia tej formy pomocy wśród coraz szerszej grupy osób. Odpowiedzią na ten problem jest projekt współfinansowany ze środków UE „Serockie Centrum Usług Społecznych”, który jest kierowany do osób starszych i z niepełnosprawnościami.
- 5) Niezbędne jest rozszerzenie działań służących utrzymaniu zdrowia i aktywności fizycznej oraz społecznej seniorów, co zapewni zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy. W celu zwiększenia aktywności społecznej osób starszych został utworzony Klub Aktywności Społecznej, który swoją ofertę kieruje w przeważającej części do osób starszych.
- 6) Rodziny, w których występują problemy wychowawcze i nieradzące sobie z wypełnianiem funkcji rodzicielskich będą wymagały wsparcia asystenta rodziny i pracownika socjalnego. Pomoc ta powinna być świadczona w formie pracy socjalnej, projektów socjalnych oraz kontraktów socjalnych.

II. ANALIZA SWOT

Przy formułowaniu celów i kierunków działań strategicznych zastosowano analizę SWOT, która ocenia zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki mające wpływ na realizowanie działań strategicznych.

Analiza SWOT określa mocne i słabe strony problematyki pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Serock. Nazwa SWOT pochodzi od słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Dane do analizy SWOT zostały zestawione przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W poniższej analizie odniesiono się wyłącznie do zadań przypisanych Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

Mocne strony	Słabe strony
- wykwalifikowana kadra pomocy społecznej - rozeznanie środowiska - racjonalne dysponowanie środkami finansowymi - współpraca z różnymi instytucjami pomocowymi - otwartość na nadchodzące zmiany - umiejętność pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych - systematyczne prowadzenie zajęć profilaktycznych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych - niska stopa bezrobocia - praca socjalna - szybkie reagowanie na sytuacje kryzysowe - przepływ informacji między instytucjami pomocy społecznej - Zespół Interdyscyplinarny jako forma pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej - Oddanie do użytku Klubu Aktywności Społecznej	- uzależnienia - niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych - niewystarczająca troska rodziców o prawidłowy rozwój emocjonalny i fizyczny dzieci i młodzieży - zróżnicowany poziom życia osób starszych - niska aktywność środowisk do tworzenia grup samopomocowych i wolontariatu - deficyt lokali socjalnych - wyuczona bezradność osób i rodzin korzystających z pomocy - niechęć do zmian - bariery architektoniczne

Szanse	Zagrożenia
• realizacja programu osłonowego dla rodzin wielodzietnych „Serocka Karta Dużej Rodziny 3+” • realizacja programu osłonowego w zakresie zmniejszania wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta i Gminy Serock • realizacja projektu współfinansowanego ze środków UE „Serockie Centrum Usług Społecznych” • realizacja programu „Serocki bon żłobkowy” • Program Rodzina 500+ powodujący znaczne ograniczenie skali ubóstwa • Ogólnopolska Karta Seniora • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • pomoc diagnostyczna i terapeutyczna dla osób uzależnionych i ich rodzin • baza usług opiekuńczych dla osób chorych i niepełnosprawnych • aktywizacja osób niepełnosprawnych w Środowiskowym Domu Samopomocy • wzrost akceptacji społecznej dla osób niepełnosprawnych • wrażliwość społeczna na doznawaną krzywdę przez najbliższe osoby (starsi, niepełnosprawni, dzieci) • aktywizacja środowiska seniorów • wprowadzenie Karty Serocczanina i pilotażowego programu dla seniorów „Teleopieka” • wspieranie działań pomocy społecznej z wykorzystaniem innowacyjnych narzędzi i nowoczesnych technologii	• niestabilne i niespójne przepisy • wzrost biurokracji • uzależnienia • rozluźnienie więzi rodzinnych i społecznych • wyuczona bezradność • starzenie się społeczeństwa • narastanie negatywnych zjawisk i patologii zachowań społecznych oraz agresji • niekorzystne wzorce zachowań płynące z mediów, Internetu – brutalizacja życia społecznego • niewywiązywanie się rodziny z obowiązku opieki nad osobami starszymi i chorymi • ograniczony dostęp do opieki medycznej

III CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części dokumentu przedstawiono najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, obszarów, celów strategicznych i kierunków działań. Definiując cele strategiczne oparto się na zdiagnozowanych problemach i zagrożeniach. Zidentyfikowane mocne strony i szanse były pomocne w wyznaczeniu kierunków działań służących rozwiązywaniu problemów. Taka metoda pracy pozwoliła na wyodrębnienie trzech obszarów wymagających najpilniejszego reagowania.

1. Misja

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Miasta i Gminy Serock na lata 2016-2025 została określona Misja:

„Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia poprzez aktywne wykorzystanie potencjałów gminy: aktywnego społeczeństwa, położenia w Aglomeracji Warszawskiej, występowania obszarów cennych przyrodniczo i Jeziora Zegrzyńskiego

2. Obszary

I OBSZAR

związany jest z grupami najsłabszymi w gminie
osobami i rodzinami ubogimi, niewydolnymi wychowawczo, uzależnionymi, doświadczającymi
przemocy, długotrwale chorymi, czy niepełnosprawnymi

II OBSZAR

zdefiniowany został jako troska o rosnące potrzeby grupy seniorów, poprawę jakości i poziomu życia

III OBSZAR

ma sprzyjać budowaniu systemu integracji i kapitału społecznego w gminie, rozwojowi wolontariatu i
grup samopomocowych

3. Cele strategiczne i kierunki działań

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych, występujących w gminie i destabilizujących życie niektórych grup mieszkańców. Wytyczone cele będą realizowane przy wykorzystaniu istniejących zasobów instytucjonalnych działających w sferze polityki społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu bezpieczeństwa, eliminowanie niekorzystnych zjawisk oraz zagwarantuje dostęp do usług w sferze społecznej.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy i analizy SWOT sformułowane zostały cele strategiczne oraz kierunki działań.

I OBSZAR PROBLEMOWY:

CEL STRATEGICZNY I :

Wspieranie osób i rodzin będących w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

Proponowane kierunki niezbędnych działań:

1. Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej oraz asystenta rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
2. Pomoc materialna, rzeczowa, oraz w formie dożywiania.
3. Kontynuacja gminnego programu ośłonowego „Serocka Karta Dużej Rodziny 3+”.
4. Realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych do dzieci i młodzieży.
5. Prowadzenie świetlic środowiskowych.
6. Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i sportowej, w tym modernizacja boiska przy Świetlicy Środowiskowej w Wierzbicy.
7. Zwiększenie dostępu do usług poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego.
8. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży:
 - a) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu lokalnej bazy sportowej i lokalowej,
 - b) organizacja wypoczynku letniego i zimowego,
9. Realizacja programów zdrowotnych.

II OBSZAR PROBLEMOWY:

CEL STRATEGICZNY II:

Budowa zintegrowanego systemu wsparcia seniorów i niepełnosprawnych

Proponowane kierunki niezbędnych działań:

1. Rozwijanie systemu pomocy osobom chorym i niepełnoprawnym w ich środowisku zamieszkania:
 - rozwój usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych,
 - prowadzenie działań środowiskowych,
 - współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy.
2. Aktywizacja rodziny i środowiska sąsiedzkiego w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz seniorów:
 - a) Serocka Akademia Seniora,
 - b) Rada Seniorów,
 - c) Klub Aktywnego Seniora.
4. Organizowanie wolontariatu prowadzącego działalność na rzecz seniorów.
5. Organizowanie i wspieranie różnych form kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych na rzecz seniorów.
6. Upowszechnienie informacji o zdrowym stylu życia, edukacja dorosłych.
7. Realizacja programów zdrowotnych na rzecz seniorów.
8. Rozwój usług społecznych poprzez realizację projektu współfinansowanego ze środków UE „Serockie Centrum Usług Społecznych”.
9. Podniesienie świadomości seniorów w zakresie bezpieczeństwa (w tym: działania z Policją na rzecz zapobiegania przemocy względem osób starszych, propagowanie wiedzy dotyczącej rozpowszechnienia wiadomości z zakresu bezpieczeństwa w handlu, korzystanie z praw ochrony konsumenta, kampanie informacyjne, programy prewencyjne).
10. Niwelowanie barier komunikacyjnych i architektonicznych.
11. Wspieranie dostępności transportowej, rozwój usług przewozowych.
12. Realizacja mechanizmu ratunkowego- „Koperta życia”.
13. Realizacja programu Ogólnopolska Karta Seniora,
14. Wykorzystywanie nowoczesnych technologii przy aktywizacji i wsparciu seniorów.

III OBSZAR PROBLEMOWY:

CEL STRATEGICZNY III:

Integracja społeczna

Proponowane kierunki niezbędnych działań:

1. Upowszechnienie współpracy i wymiany doświadczeń między pokoleniami.
2. Klub Aktywności Społecznej – jako centrum aktywności społecznej grup i organizacji pozarządowych.
3. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy.
4. Współpraca między grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami samorządowymi.
5. Wspieranie organizacyjne i lokalowe istniejących i powstających organizacji pozarządowych.
6. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.
7. Wsparcie grup nieformalnych i samopomocowych.

4. Wskaźniki realizacji Strategii

KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
CEL STRATEGICZNY I: Wspieranie osób i rodzin będących w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży			
1. Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej oraz asystenta rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.	Liczba rodzin objęta wsparciem.	OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny,	Budżet gminy, instytucji, pozyskane środki zewnętrzne
2. Pomoc materialna, rzeczowa, oraz w formie dożywiania.			
3. Kontynuacja gminnego programu osłonowego „Serocka Karta Dużej Rodziny 3+”.	Liczba zrealizowanych programów	OPS, UMiG, GKRPA	
4. Realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych do dzieci i młodzieży.			
5. Prowadzenie świetlic środowiskowych.	Liczba prowadzonych świetlic	OPS, GKRPA	
6. Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjno-sportowej, w tym modernizacja boiska przy Świetlicy Środowiskowej w Wierzbicy.	Liczba zrealizowanych inwestycji	OPS, UMiG, GKRPA	

7. Zwiększenie dostępu do usług poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego.	Liczba udzielonych porad	OPS, GKRPA	
8. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży: c) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu lokalnej bazy sportowej i lokalowej, d) organizacja wypoczynku letniego i zimowego.	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć	OPS, UMiG, GKRPA, instytucje kultury i sportu, organizacje społeczne	Budżet gminy, instytucji, pozyskane środki zewnętrzne
9. Realizacja programów zdrowotnych.	Liczba zrealizowanych programów	UMiG	
CEL STRATEGICZNY II: Budowa Zintegrowanego systemu wsparcia seniorów i niepełnosprawnych			
KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
1. Rozwijanie systemu pomocy osobom chorym i niepełnosprawnym w ich środowisku zamieszkania:	Liczba osób objętych usługami	OPS, UMiG, organizacje społeczne, Środowiskowy Dom Samopomocy	

– rozwój usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, – rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, – prowadzenie działań środowiskowych, – współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy.			
2. Aktywizacja rodziny i środowiska sąsiedzkiego w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób starszych i niepełnosprawnych.	Liczba środowisk zaangażowanych na rzecz seniorów i niepełnosprawnych	OPS, organizacje społeczne	Budżet gminy, instytucji, środki zewnętrzne, środki UE
3. Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz seniorów: a) Serocka Akademia Seniora, b) Rada Seniorów, c) Klub Aktywnego Seniora.	Liczba zorganizowanych wspólnych przedsięwzięć Liczba wolontariuszy	OPS, UMiG, organizacje społeczne OPS, organizacje społeczne	
4. Organizowanie wolontariatu prowadzącego działalność na rzecz seniorów.			
5. Organizowanie i wspieranie różnych form kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych na rzecz seniorów.	Liczba zorganizowanych/wspartych działań	OPS, UMiG, instytucje kultury, organizacje społeczne	

6. Upowszechnienie informacji o zdrowym stylu życia, edukacja dorosłych.	Liczba zrealizowanych programów edukacyjnych	OPS, UMiG	Budżet gminy, instytucji, pozyskane środki zewnętrzne
7. Realizacja programów zdrowotnych na rzecz seniorów.	Liczba zrealizowanych programów zdrowotnych	OPS, UMiG	
8. Rozwój usług społecznych poprzez realizację projektu współfinansowanego ze środków UE „Serockie Centrum Usług Społecznych”.	Zgodnie ze wskaźnikami projektu	OPS	
9. Podniesienie świadomości seniorów w zakresie bezpieczeństwa (w tym: działania z Policją na rzecz zapobiegania przemocy względem osób starszych, propagowanie wiedzy dotyczącej rozpowszechnienia wiadomości z zakresu bezpieczeństwa w handlu, korzystanie z praw ochrony konsumenta, kampanie informacyjne, programy prewencyjne).	Liczba przeprowadzonych kampanii	OPS, UMiG, organizacje społecznej, Policja	
10. Niwelowanie barier komunikacyjnych i architektonicznych.	Liczba zniwelowanych barier	UMiG	

11.Wspieranie dostępności transportowej, rozwój usług przewozowych.	Liczba zrealizowanych usług	OPS	
12.Realizacja mechanizmu ratunkowego- „Koperta życia”.	Liczba osób uczestniczących w programach	OPS, organizacje społeczne	
13.Realizacja programu Ogólnopolska Karta Seniora.			
CEL STRATEGICZNY III: Integracja społeczna			
KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
1. Upowszechnienie współpracy i wymiany doświadczeń między pokoleniami.	Liczba programów	OPS, UMiG, GKRPA, organizacje społeczne,	Budżet gminy, instytucji, środki zewnętrzne
2. Klub Aktywności Społecznej – jako centrum aktywności społecznej grup i organizacji pozarządowych.	Liczba organizacji/grup korzystających z Klubu	OPS, organizacje społeczne	
3. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy.	Liczba nowopowstałych organizacji	OPS, UMiG	
4. Współpraca między grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami samorządowymi.	Liczba spotkań/ zrealizowanych programów	OPS, UMiG, organizacje społeczne	

5. Wsparcie organizacyjne i lokalowe istniejących i powstających organizacji pozarządowych.	Liczba wspartych organizacji	OPS, UMiG	Budżet gminy, instytucji, środki zewnętrzne
6. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.	Liczba pozyskanych wolontariuszy	OPS, UMiG	
7. Wsparcie grup nieformalnych i samopomocowych.	Liczba wspartych grup	OPS, UMiG	

IV. MONITOROWANIE I EWALUACJA

1. Monitoring

Monitoring Strategii będzie polegał na systematycznej ocenie zaawansowania poszczególnych celów strategicznych i kierunków działań im odpowiadających.

Do monitorowania Strategii zostanie powołany zespół oceniający, zwany dalej Zespołem. Zostanie on powołany przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w trybie zarządzenia. W jego skład będą wchodzić wyznaczeni pracownicy OPS, a także innych podmiotów realizujących i współrealizujących działania Strategii. Zespół będzie dokonywał oceny co dwa lata. Przegląd dokumentu Strategii będzie polegał na dokonaniu oceny wdrażania poszczególnych kierunków działań przypisanych do celów strategicznych za pomocą pięciopunktowej skali ocen:

- 1 – nie rozpoczęto
- 2 – w trakcie powstawania
- 3 – częściowo wdrożone
- 4 - znacznie zaawansowane
- 5 – pełne wdrożenie.

Każdy z członków Zespołu w odniesieniu do poszczególnych kierunków działań wystawi ocenę według przedstawionej skali, a następnie oceny zostaną zsumowane i podzielone przez liczbę członków Zespołu. Ocena realizacji Strategii zostanie zawarta w protokole z pracy Zespołu.

2. Ewaluacja

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych

związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania.

Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

- Planowanie ewaluacji GSRPS obejmie następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

	Str.
Tabela 1. Struktura mieszkańców gminy Serock w latach 2015-2017	9
Tabela 2. Ruch naturalny ludności w gminie w latach 2015-2017	10
Tabela 3. Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej	11
Tabela 4. Powody przyznawania pomocy	13
Tabela 5. Gminne programy osłonowe w latach 2015-2017	14
Tabela 6. Dzieci w pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017	14
Tabela 7. Inne rodzaje świadczeń w latach 2015 – 2017	15
Tabela 8. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego	18
 Wykres 1. Ludność Miasta i Gminy Serock wg płci i wieku według stanu na 31.12. 2017	 8
Wykres 2. Struktura bezrobotnych w gminie Serock w latach 2015-2017	10
Wykres 3. Rzeczywista liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	12

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Serocku
Artur Borkowski